

10. maí 2022

Innlendar sérhæfðar fjárfestingar

Hjá Frjálsa er lögð rík áhersla á gagnsæi og greinamikið upplýsingaflæði til sjóðfélaga. Á vefsíðu sjóðsins er að finna [Lykilupplýsingar](#) þar sem helstu lykiltríði úr starfsemi sjóðsins er að finna en Frjálsi hefur reglulega birt fræðslugreinar um hin ýmsu málefni sem snúa að sjóðnum og sem áframhald á þeirri vegferð er í umfjölluninni hér að neðan farið yfir eignasafn sjóðsins í innlendum sérhæfðum fjárfestingum.

Innlendar sérhæfðar fjárfestingar

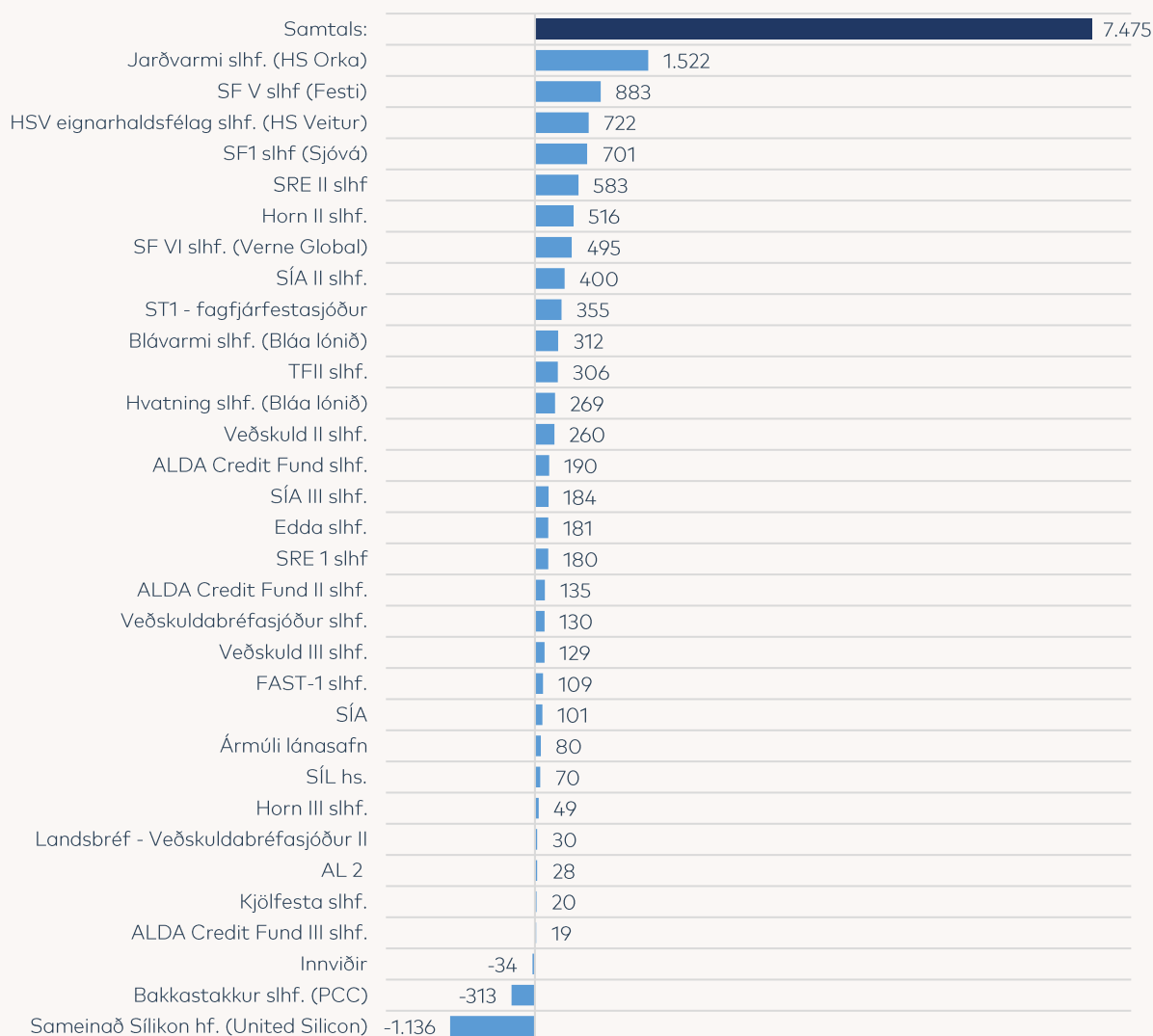
Áhættudreifing er mikilvægur þáttur í uppbyggingu eigna, sérstaklega þeirra sem hafa langan fjárfestingartíma, þar sem með henni má halda fram að dregið sé úr sveiflum í ávöxtun. Með hliðsjón af þessu hefur stjórn Frjálsa sett sér það markmið í fjárfestingarstefnu undanfarinna ára að byggja upp dreift og fjölbreytt eignasafn bæði innanlands og erlendis.

Segja má að með breyttu fjárfestingarumhverfi lífeyrissjóða í kjölfar efnahagshrunsins árið 2008 hafi Frjálsi hafið vegferð sína í innlendum sérhæfðum fjárfestingum. Slíkar fjárfestingar hafa verið eyrnamerkar með þeim hætti að þær feli almennt í sér lengri binditíma, eru oft óskráðar og illseljanlegri en hefðbundnari fjárfestingar. Væntingar um ávöxtun eru að jafnaði hærrí en hefðbundinna fjárfestingarkosta en að sama skapi fylgir þeim oft heldur meiri áhætta. Dæmi um sérhæfðar fjárfestingar eru framtaksfjárfestingar, fasteignafjárfestingar, sérhæfð lán og fjárfestingar í innviðum auk annarra verkefna. Í núverandi fjárfestingarstefnu og stefnu síðasta árs var horft til þess að tækifæri gætu myndast í og eftir Covid bylgjuna svo og til fjárfestinga í vísisjóðum (e. Venture) en talsverð gróska er í héraendu fyrirtækjaumhverfi og mikil þekking innanlands sem byggst hefur upp undanfarin ár.

Á heildina litið hefur vegferð sjóðsins í innlendum sérhæfðum fjárfestingum gengið vel, en þó eru dæmi um fjárfestingar sem hafa gengið verr en upphaflegar forsendur gerðu ráð fyrir. Sem dæmi um slíkt má nefna kísilverið Sameinað Sílikon sem tapaðist að fullu. Eins má nefna kísilver PCC á Bakka við Húsavík en sú fjárfesting hefur gengið verr en áætlanir gerðu ráð fyrir. Eftir varúðarniðurfærslur á PCC síðustu ár er hins vegar ánægjulegt að sjá viðsnúning á rekstrinum, verksmiðjan í starfsemi og flestar ytri aðstæður svo sem verð á kísilmálmi hagstæðar. Af þeim sökum hefur verið unnt að draga meirihlutann af varúðarniðurfærslunni til baka.

Frá árinu 2008 hefur eignaflokkurinn, innlendar sérhæfðar fjárfestingar í heild sinni, skilað um 7.475 milljón króna hagnaði af heildarfjárfestingu upp á um 23.703 milljónir króna. Á myndinni hér á eftir má sjá árangur einstakra fjárfestinga Frjálsa sem er lokið eða langt á veg komnar.

Hagnaður/tap á sérhæfðum fjárfestingum Frjálsa (m.kr.)

- Jarðvarmi (HS Orka)**
 Árið 2011 fjárfesti Frjálsi í HS Orku, sem er innviðafjárfesting í tengslum við sölu endurnýjanlegra orkugjafa. Árleg ávöxtun frá þeim tíma er um 8%.
- SF V (Festi)**
 Árið 2014 fjárfesti Frjálsi í félagi sem var stofnað utan um fjárfestingu í fyrirtækinu Festi, sem á sínum tíma voru meðal annars verslanirnar Krónan og Elko. Árleg ávöxtun fjárfestingarinnar var um 27%.
- HSV Eignarhaldsfélag (HS Veitur)**
 Árið 2015 fjárfesti Frjálsi í félaginu HS Veitum, sem er innviðafjárfesting í tengslum við vatnsdreifikerfi. Árleg ávöxtun frá fjárfestingu er um 17%.
- SF 1 (Sjóvá)**
 Árið 2011 fjárfesti Frjálsi í SF 1 sem fór með eignarhlut í Sjóvá - Almennum tryggingum hf. Árleg ávöxtun er um 26%.

- **Fasteignasjóðir SRE I og SRE II**
Árið 2011 tók Frjálsi þátt í fasteignasjóðunum SRE I og SRE II á vegum sjóðastýringarfyrirtækis Stefnis þar sem meðal annars var fjárfest í Icelandair hótelinu á Akureyri, húsnæði Nýherja, Hótel Borg og Advania. Árleg ávöxtun fjárfestingarinnar á eignarhaldstíma sjóðsins var um 13% og 24%.
- **Framtaksfjárfestingarsjóðurinn HORN II**
Árið 2013 ákvað Frjálsi að fjárfesta í framtaksfjárfestingasjóðnum Horn II á vegum sjóðastýringarfyrirtækis Landsbréfa sem meðal annars fjárfesti í félögunum Hvatningu, stærsta eiganda Bláa Lónsins, Fáfni Offshore og Kea hótelum. Árleg ávöxtun er um 25%.
- **Íslenski Athafnasjóðurinn II**
Árið 2013 fjárfesti Frjálsi í framhaldssjóð Íslenska athafnasjóðsins á vegum Stefnis, Íslenska athafnasjóðsins II. Hann fjárfesti meðal annars í Festi og Skeljungu. Árleg ávöxtun er um 14%.
- **Veðskuldabréfasjóðir**
Á árunum 2014-2021 hefur Frjálsi fjárfest í veðskuldabréfasjóðunum Alda Credit Fund (I, II, III), Veðskuld (II, III), ST1 fagfjárfestasjóður og Landsbréf Veðskuldabréfasjóð (I, II) en um er að ræða fjárfestingu í innlendum veðskuldabréfum þar sem undirliggjandi eru meðal annars skuldabréf með veð í fasteignum. Árleg ávöxtun veðskuldabréfasjóðanna er um 7%.
- **TFII**
Árið 2017 fjárfesti Frjálsi í TFII, á vegum Íslenskra verðbréfa, sem hefur fjárfest í Hreinsitækni, Coripharma og Genis. Árleg ávöxtun er hingað til um 20%.
- **Íslenski Athafnasjóðurinn**
Árið 2011 ákvað Frjálsi að taka þátt í Íslenska athafnasjóðnum á vegum Stefnis sem meðal annars fjárfesti í Högum og Sjóvá. Árleg ávöxtun er um 17%.
- **Edda slhf**
Árið 2013 fjárfesti Frjálsi í innlenda framtakssjóðnum Eddu hjá sjóðastýringarfyrirtækinu Virðingu. Sjóðurinn fjárfesti meðal annars í Dominos, Securitas, Marorku og Íslandshótelum. Árleg ávöxtun er um 10%.
- **Ármúli lánasafn**
Árið 2015 fjárfesti Frjálsi í fagfjárfestasjóði í rekstri Stefnis. Um var að ræða eignatryggt skuldabréf til fjármögnunar á skilgreindu lánasafni MP banka. Árleg ávöxtun er um 7%.
- **Íslenski Athafnasjóðurinn III**
Árið 2016 fjárfesti Frjálsi í framhaldssjóði Íslenska athafnasjóðsins á vegum Stefnis sem meðal annars fjárfesti í Reykjavík EDITION, Terra, Hamri, Lyfju og Men&Mice. Árleg ávöxtun er um 8%.
- **AL 2 fagfjárfestasjóður**
Árið 2018 fjárfesti Frjálsi í AL 2 á vegum Stefnis sem var fjárfesting í óskráðum skuldaviðurkenningum fyrirtækja í gegnum Kviku banka hf. Árleg ávöxtun er um 5%.
- **Blávarmi (Bláa lónið)**
Árið 2019 fjárfesti Frjálsi í Blávarma sem fjárfestir í Bláa lóninu. Árleg ávöxtun um 9%.
- **Kjölfesta**
Árið 2012 fjárfesti Frjálsi í framtakssjóðnum Kjölfestu sem var samstarf Virðingar og ALM ráðgjafar. Sjóðurinn fjárfesti meðal annars í Meniga, Oddi, Senu, Íslands hótél. Árleg ávöxtun er um 1%.

- **Innviðir fjárfestingar**
Árið 2015 fjárfesti Frjálsi í innviðasjóði sem m.a. fer með eignarhlut í HS Veitum. Árleg ávöxtun er um -5%.
- **Hvatning (Bláa lónið)**
Árið 2019 fjárfesti Frjálsi í sjóði á vegum Landsbréfa sem fer með eignarhlut í Bláa lóninu. Árleg ávöxtun er hingað til um 12%.
- **SF VI slhf (Verne Global)**
Árið 2014 fjárfesti Frjálsi í SF VI á vegum Stefnis sem var fjárfesting í Gagnaverinu Verne Global á Reykjanesi. Árleg ávöxtun er um 8%.
- **Framtaksfjárfestingarsjóðurinn HORN III**
Árið 2016 fjárfesti Frjálsi í framtaksfjárfestingarsjóðnum Horn III á vegum sjóðastýringarfyrirtækisins Landsbréfa sem meðal annars fjárfestir í Ölgerðinni, Hópbílum og Bílaleigu Flugleiða. Árleg ávöxtun er um 1%.
- **PCC Bakki**
Árið 2015 fjárfesti Frjálsi í kísilverksmiðju PCC við Húsavík. Líftíma verkefnisins er ekki lokið en ánægjulegt er að eftir varúðarniðurfærslur síðustu ára vegna rekstrarerfiðleika var í ár stór hluti af varúðarniðurfærslunni dreginn til baka. Fjárfestingin er eftir þær breytingar bókuð á um 70% af upphaflegu kaupvirði.
- **United Silicon**
Árið 2015 fjárfesti Frjálsi í kísilverinu United Silicon í Helguvík á Reykjanesi. Sívaxandi rekstrarerfiðleikar og rökstuddur grunur um sviksemi varð þess valdandi að fjárfestingin tapaðist að endingu að fullu en hún nam rúmlega hálfu prósentu af eignum sjóðsins.

Líkt og hefur komið fram er Frjálsi stöðugt að leitast við að stækka mengið í þessum flokki sérhæfðra fjárfestinga. Undanfarin ár hefur nýjum fjárfestingum verið bætt í safnið sem þó eru stutt á veg komnar á þeim tímapunkti sem þessi grein er skrifuð. Dæmi um fjárfestingar sem hefur nýlega verið bætt við eru: Iðunn framtakssjóður slhf., Crowberry II slhf., Eyrir Vöxtur slhf., VEX I slhf., Innviðir II slhf. og CP Invest slhf. (Coripharma). Vert er að koma inn á að með slíkar fjárfestingar þykir eðlilegt að ábati sé lítill fyrst um sinn og jafnvel neikvæður. Aftur á móti eru væntingar um að fjárfestingarnar skili hagnaði þegar tekur að líða á fjárfestingartímabilið.

